

Medlemstal. Det er den Tanke, det ærede Medlem fra Ringkøbing ynder. Den er nu ogsaa tagen op i de Radikales Grundlovsforslag, ganske vist i Forbindelse med en fuldstændig Omordning af hele Forfatningen, men den har dog store Mangler. Den har den Mangel, at den i høj Grad vanskeliggør en periodisk Revision af Valgkredsloven. Det viser blandt andet den Omstændighed, at den eneste Kreds, som Statistisk Bureau i et af sine Alternativer havde foreslaaet at nedlægge, nemlig Lejrekredsen, alligevel opretholdes. Deraf fremgaaer det, hvor uhyre vanskeligt det er at nedlægge en bestaaende Kreds. Men deraf følger ogsaa, at en Fiksering af Folketingets Medlemstal vil vanskeliggøre periodiske Valgkredsrevisioner og derfor vil forurette den Befolkning, der særlig vokser. Det bliver meget vanskeligt periodisk et revidere Valgloven, naar man ikke har et Spillerum, naar Grundloven ikke er elastisk, naar der ikke er noget at løbe paa, naar der ikke kan oprettes nye Kredse. Vi gik alligevel med den Gang, thi det var den eneste Vej til at komme frem og det eneste Middel, hvorved vi kunde faa Flertallet til den Gang at fastslaa, at det er dog Kærnen i Grundlovens § 32, at Valgkredsene skulle være omtrent lige store. Det søgte man netop fra den Side at komme bort fra, og vi kunde kun faa Flertallet til at gaa med dertil ved at gøre den mindre Indrømmelse, at der kunde tages Hensyn til Vælgertal og Befolkningstæthed. Det Hensyn tages netop i det her foreliggende midlertidige Forslag og tages netop nøjagtigt saadan, som Flertallet vilde have det taget i 1905—06. De behøve blot at sammenligne dette Forslag med det Udkast til en Valgkredslov, som det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg) den Gang som Indenrigsminister fremsatte og tilsendte os i Udvalget.

Jeg var ogsaa betænkelig med Hensyn til Vælgertallet, men jeg vil i dette Øjeblik erkende, at nu spiller det ikke længere nogen praktisk Rolle. Det er særlig de Gammelmoderate, det ærede Medlem fra Assens (Berntsen) og hans Folk, der have draget dette Hensyn til Vælgertallet frem som i høj Grad berettiget, og ud fra den Betragtning, at Landbefolkningen vilde faa en forholdsvis noget større Repræsentation og Byerne en noget mindre. Fordi der i Byerne var Universitet, Kaserne, Soldater, overhovedet saa mange unge Folk o. s. v., saaledes at Vælgertallet relativt ikke var saa stort der som paa Lan-

det, blev det retfærdigt med Hensyn til Landbokredsene at tage et vist Hensyn til Vælgertallet og ikke lade Indbyggertallet være eneraadende. Saaledes var det tidligere, men det er nu forandret saaledes, at dette Hensyn ikke spiller nogen praktisk Rolle mere. Vi behøve blot at slaa efter i Statistisk Bureaus Hæfte for sidste Folketingsvalg for at se, hvorledes dette Forhold er forandret og stadig forandrer sig. Medens Vælgerprocenten, altsaa Forholdet mellem Vælgerne og Befolkningen, i 1901 i Byerne var 15,2 og paa Landet 17,1, er Forholdet i de forløbne 8 Aar forandret saaledes, at det nu i Byerne er 16,5, paa Landet 17,5. Altsaa, denne Forskel paa 2 pCt. i 1901 er i 1909 forvandlet til en Forskel paa 1 pCt., og om nogle faa Aar vil den rimeligvis være udjævnet. Dertil kommer, at man i mange Egne af Jylland har Kredse med en meget lav Vælgerprocent, lavere end i København, medens man omvendt — jeg ved ikke, hvad Grunden er dertil — i Maribo Amt ovre paa Lolland har en overordentlig høj Vælgerprocent. Altsaa, Hensynet til Vælgerprocenten vil i Øjeblikket ikke skade København og Byerne væsentlig, men flere jydsk Amter. Den Indrømmelse, vi gjorde den Gang til det ærede Flertal, er derfor ret betydningsløs, den spiller ikke længere nogen praktisk Rolle.

Større Overvindelse kostede det os den Gang at gøre den Indrømmelse, at der burde tages Hensyn til Befolkningstætheden. Man enedes den Gang — jeg tror, det var det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard), der kaldte det Kompromis, der blev naaet i Grundlovsudvalget 1905—06, for en virkelig Bedrift, og jeg er trods alle berettigede Indvendinger, jeg den Gang havde og endnu stadig har mod Kompromisset, tilbøjelig til at tro, at det ærede Medlem havde Ret: det var noget af en politisk Bedrift. Man enedes den Gang fra mange Sider, der have saa vidt forskellige politiske Interesser, om Indholdet af en Grundlovsændring og dermed om Indholdet af en ny Valglov. Det, der nu foreligger, er i Virkeligheden kun, at man har taget Indholdet ud og, i Stedet for at lade Rammen være en Grundlovsændring, forelagt en ny midlertidig Valglov. Derved letter man afgjort Sagens Gennemførelse, derved tabe mange af de Indvendinger, vi have haft mod Kompromisforslaget, i Kraft, og derved kan hele Højre, hvis det ellers stiller sig paa samme Standpunkt som i 1905—06, gaa med dertil.